

Anvisningar

B-prov

retriever

Riktlinjer för arrangörer och domare

Innehållsförteckning anvisningar B prov

Syftet med anvisningar	4
Administration ordinarie prov och särskilda prov	4
1.1 Tidsbegränsning	4
1.2 Arrangemang	4
1.3 Ansökan och administration av jaktprov, SSRK Prov	5
1.3.1 Utlandsregistrerade hundar	6
1.4 Medlemskap	6
1.5 Rollfördelning	7
1.5.1 Provledaren	7
1.5.2 Kommissarien	7
1.5.3 Domaren	7
1.5.4 Efter provet	8
1.6 Antal hundar per klass	8
1.7 Begränsningar för deltagande	8
1.8 Lottning	9
1.9 PM	10
1.10 Startlista/katalog	10
1.11 Prislistan	11
1.12 Domare inbjudan och kontakt	11
1.13 Exteriörbeskrivning	12
1.14 ID-kontroll	12
1.15 Förtydligande angående dressyrhjälpmedel	12
1.16 Återbetalning	13
1.17 Särskilda prov	13
1.18 Ansvar och förhållningssätt	14

2. Provuupplägg	14
2.1 Provets allmänna upplägg	14
2.2 Apporteringsobjekt, vilt och dummies	15
2.3 Nybörjarklass	15
2.4 Öppen klass	16
2.5 Elitklass	16
3. Bedömningsanvisningar	17
3.1 Samarbetsvilja	17
3.2 Sök	17
3.3 Fart	18
3.4 Uthållighet	18
3.5 Näsa	18
3.6 Dirigerbarhet	18
3.7 Markeringsförmåga	19
3.8 Skottreaktion	19
3.9 Stadga	19
3.10 Apporteringslust	19
3.11 Apportgrepp	20
3.12 Simteknik	20
3.13 Vattenglädje och arbetsvillighet i vatten	20
3.14 Hundtolerans	20
4. Praktiskt jaktprov	20
5. Antijaktgrupperingar	22
6. Allmänna anvisningar för SSRKs domare av B prov	22
6.1 Ansvar och förhållningssätt	22
6.2 Anvisningar för bedömningen	23
6.3 Muntlig kritik	24
6.4 KEP (Kan Ej Prisbelönas)	24

Syftet med Anvisningarna

Detta dokument innehåller anvisningar som är kopplade till gällande jaktprovsregler. Vid eventuella tveksamheter är jaktprovsreglerna överordnade. Dessa anvisningar har antagits av SSRK:s Huvudstyrelse och gäller all B provverksamhet för retriever inom SSRK, exklusive Tollingjakt.

1. Administration ordinarie prov och särskilda prov

1.1 Tidsbegränsning

Retrieverjaktprov, som arrangeras av avdelning eller rasklubb inom SSRK, får genomföras under hela året med undantag för följande perioder:

- 16 maj – 15 juli i södra Sverige
- 1 juni – 15 juli i norra Sverige fr.o.m. Värmlands, Dalarnas och Gävleborgs län

Särskild hänsyn ska alltid tas till det vilda under hela den så kallade hundförbudstiden.

1.2 Arrangemang

- SSRK är ansvarig för all provverksamhet.
- Lokalavdelningar och rasklubbar inom SSRK står som ansvariga arrangörer av B-prov, ordinarie och särskilda prov, enligt bestämmelser samt anvisningar i nybörjar-, öppen- och elitklass.
- Lokalavdelningar och rasklubbar har möjlighet att arrangera fritt antal ordinarie prov i samtliga klasser.
- Särskilda prov får arrangeras av lokalavdelningar i samtliga klasser och av rasklubbar i nybörjar- och öppenklass.
- Avdelningen eller rasklubben beslutar om dummies eller vilt ska användas i elitklass och ser till att detta tydligt anges vid utannonseringen av provet.
- Praktiska prov arrangeras av SSRK/HS efter central anmälan eller av lokalavdelningar.
- Alla ordinarie och särskilda prov är öppna för alla retrieverraser enligt jaktprovsreglerna.
- En avdelning har rätt att anordna tre (3) retrieverjaktprov per provsäsong för de funktionärer som tjänstgjort på avdelningens prov eller på prov som arrangeras av en rasklubb som är verksam inom avdelningen. Med funktionär avses den som tjänstgjort under en hel provdag och inte tjänstgjort som provledare eller kommissarie och inte heller som domare eller som markägare. Efter överenskommelse med avdelning kan rasklubb arrangera ett eller flera av dessa prov i de klasser den äger rätt att arrangera. Det är varje avdelnings och rasklubbs ansvar att se till att aktuella listor på säsongens funktionärer finns tillgängliga så att en eventuell kontroll kan utföras av provarrangören eller SSRK:s huvudstyrelse. Om provet inte fylls av funktionärer lottas de övriga platserna till provet enligt nedan 1.8 lottningsordning
- Ett mästerskap, per år, med endast svenska eller även med utländska deltagare, kan begränsas av rasklubben till att enbart gälla den egna rasen, efter beslut av HS. Svenska jaktprovsregler ska användas.

Observera: ett dubbelprov är ett sätt att hantera risken med för få anmälningar och ge intresserade en möjlighet att med lite tur kunna starta två dagar under samma helg.

Ett dubbelprov ska emellertid betraktas som två (2) ordinarie prov och ska hanteras därefter både administrativt och praktiskt. Detta betyder två annonser, två anmälningar, två lottningar och två provupplägg. Samma provupplägg får inte användas båda dagarna så att en hund startar på samma upplägg två dagar i följd. Om flera klasser arrangeras på dubbelprov rekommenderas domarbyte avseende klass och dag

1.3 Ansökan och administration av jaktprov, SSRK Prov

SSRK använder från och med 2012 ett specialdesignat och webbaserat anmälningssystem för hantering av alla jaktprov. Genom denna lösning hanterar SSRK centralt, tillsammans med avdelningar och rasklubbar ansökan, godkännande och provadministration med rapportering till SKK.

Arbetsgången är som följer:

- Avdelning/rasklubb ansöker direkt om alla stambokförda prov i SSRK Prov. För ett aktuellt provår ska ordinarie vårprov vara inlagda i systemet senast den 31 januari och ordinarie höstprov senast den 30 april.
- Det går att ansöka om särskilda prov i SSRK Prov från den 1 februari under våren och från den 1 maj under hösten. Avdelningar och rasklubbar i samma geografiska område ser till att samordna sina ordinarie och särskilda prov.

När provet läggs in i SSRK Prov ska följande uppgifter finnas med:

- Namn på provet, datum samt sista anmälnings- och betalningsdag.
- I namnet på provet ska provorten framgå.
- Typen av arrangemang och klasser samt antalet startplatser.
- För elitklass ska vilt eller dummies anges.
- Domare ska läggas in senast en (1) vecka före sista anmälningsdag.
- Provledare och kontaktperson med kontaktuppgifter.
- Plusgiro/bankgiro.
- SSRK beviljar ansökan centralt samt godkänner och fastställer därmed det ansökta provet.
- Provet blir därmed publikt och kan ses av alla medlemmar.
- De prov som har lagts in och godkänts i SSRK Prov utgör provprogrammet och ska genomföras, med undantag för de eventuella prov som inte uppfyller kraven i jaktprovsreglerna (till exempel krav på minsta antal deltagande hundar på särskilda prov).
- För särskilda prov gäller att de vid behov, läggs in i SSRK Prov och att provet ska vara godkänt, publicerat och öppet för anmälningar i SSRK Prov senast två (2) veckor innan aktuella provdatumet.
- Särskilda prov kan ordnas de veckor det inte finns något ordinarie prov i den klass provet avser, i det geografiska område som avdelningen och rasklubben är verksam i. Vid ansökan i SSRK Prov ska det tydligt framgå att det är ett särskilt prov.
- Avdelning/rasklubb öppnar respektive prov för anmälan i rimlig tid innan sista anmälningsdag. Vårsäsongen bör lämpligen öppnas senast den sista februari och höstsäsongen senast den 1 juli.
- Då provet öppnas för anmälan kan en inbjudan lämpligen laddas upp i SSRK Prov.

- Avdelning/rasklubb ansvarar för administrationen av provet med alla ingående aktiviteter, såsom att:
  - publicera all information eller att se till att inbjudan finns i SSRK Prov.
  - öppnar provet för anmälan.
  - provet stängs automatiskt för anmälan kl 24.00 den sista anmälningdagen. Om någon klass inte har blivit full kan anmälningstiden förlängas och provet öppnas och stängas av avdelningen/rasklubben.
  - hantering medlemskontroll och betalningar.
  - lotta enligt fastställda regler i SSRK:s anvisningar.
  - publicera startlistor.
  - publicering PM i SSRK Prov, observera dock att en vägbeskrivning mejlas separat.
  - hantera hundar med förhinder och reserver.
  - genomföra provet och rapportera priser i SSRK Prov.
  - bekräfta återbetalning enligt gällande bestämmelser.
  - verifiering av priser i aktuella klasser från domarens påskrivna prislista.
  - arrangören verifierar resultat för rapportering till SKK och bekräftar på så sätt att intäkter överförs till arrangören inom en (1) vecka efter avslutat prov.
  - skicka in en påskrivna prislista till SSRK:s kansli för arkivering, tillsammans med den rosa kopian på jaktprovskritiken.
  - skicka in den gula kopian av jaktprovskritiken till respektive rasklubb, (se SSRKs hemsida för adresser.)
  - ersätta domarna enligt gällande överenskommelse, vid bank eller girobetalning ska detta ske inom en vecka efter provtillfället.

1.3.1 Utlandsregistrerade hundar

Ägare till utlandsregistrerade hundar, som inte tidigare har registrerat resultat hos SKK, måste först skicka in en kopia av stamtavlan till SKK innan hunden kan anmälas till prov i SSRK Prov. Instruktioner om detta finns i SSRK Prov. Kopian kan skickas digitalt eller via vanlig post till SKK:

- E-post: reg@skk.se
- Fax: 00468-795 30 99
- Post: SKK, Registreringsavdelningen, Box 771, 191 27 Sollentuna

Saknas registreringsuppgifter för någon hund i SKK:s databas kan inte hunden anmälas till något stambokfört prov i SSRK Prov.

Utlandsregistrerade hundar skall vara verifierade innan de får starta på prov.

1.4 Medlemskap

För att delta på ett officiellt provarrangemang inom SSRK måste medlemskap i SSRK eller motsvarande utländsk klubb kunna styrkas.

Vid prov som arrangeras av rasklubb räcker det med medlemskap i respektive rasklubb, SSRK eller i motsvarande utländsk klubb, dock inte utländsk rasklubb.

1.5 Rollfördelning

1.5.1 Provledaren

- Ansvarar för kontakt med markägare/jakträttsinnehavare angående tillstånd och skottillstånd.
- Kontaktar domaren/domarna i god tid om färdsätt, ankomsttid, logi med mera. Ansvarar för att domarnas förläggning motsvarar enkel hotellstandard. Med enkel hotellstandard avses ett enkelrum med dusch och toalett i eller i anslutning till rummet. Det är olämpligt med förläggning hos provledare eller annan funktionär.
- Gör ett preliminärt provupplägg.
- Informerar domaren med en skiss/beskrivning över provområdet och det tänkta upplägget.
- Beräknar behovet av funktionärer, apporteringsvilt/dummies, ammunition, båtar med mera
- Utser en rutansvarig om provet består av flera klasser eller provplatser.
- Fördelar funktionärernas arbetsuppgifter.
- Gå igenom provupplägget med funktionärerna enligt domarens önskemål.
- Ansvarar för provets säkerhet samt, i samråd med domaren, för provets upplägg.
- Ska vara anträffbar på provplatsen under hela provet.
- Ansvarar för hanteringen av kasserat vilt.

1.5.2 Kommissarien

- Tar emot anmälningar.
- Kontrollerar betalningar och medlemskap.
- Lottar provet, gärna tillsammans med provledaren.
- Skickar PM till deltagare och informerar bortlottade.
- Ansvarar för startlistor och rapportering i SSRK Prov.
- Håller i deltagarsamlingen (kan även göras av provledaren).
- Förbereder protokollen.
- Tar emot ändringar och ringer in eventuella reserver.
- Kontrollerar vaccinationer och exteriörbeskrivningar.
- Ska vara anträffbar på provplatsen under hela provet.
- Tar emot eventuella protester.
- Ansvarar för att prislistorna blir korrekt ifyllda innan de signeras och vidarebefordras till SSRK.

1.5.3 Domaren

- Ansvarar för att provet genomförs enligt gällande regler och anvisningar.
- Har rätt att ändra provupplägg, även under pågående prov, om omständigheterna så kräver.

1.5.4 Efter provet

Nedan följer exempel på arbetsuppgifter efter avslutat prov:

- Städning av provplats/er (snitslar, fimpar, med mera)
- Återlämna båtar i inlånat skick.
- Ta bort skyltar, snitslar till samlingen.
- Städa av samlingsplats och parkering.
- Städa av en eventuellt förhyrd lokal.
- Ta hand om kasserat vilt enligt gällande föreskrifter.
- Lämna en gåva till markägare/arrendator.
- Avdelningens jaktprovssekreterare ska ha följande från provledningen:
  - ekonomisk redovisning.
  - kvittens på eventuella vandringspriser.
  - överblivna diplom, rosetter och övriga priser.
  - kortfattad rapport från arrangören om hur provet har utfallit.
  - eventuellt inlämnade protester.
  - underlag för resultatrapportering enligt gällande rutin.

1.6 Antal hundar per klass

Rekommendationen är att en domare inte bör döma fler hundar per dag än det antal som anges nedan.

NKL: 18 hundar

ÖKL: 14 hundar

EKL: 14 hundar

Endast en elev eller en aspirant per domare får tjänstgöra på provplatsen samtidigt.

1.7 Begränsningar för deltagande

Se jaktprovsregler för B prov, §4, nedan några utvecklande ord om tolkningar

- Hund som tillhör tjänstgörande provledare eller kommissarie. Detta gäller även hundar i tjänstgörande provledare eller kommissaries hushåll.
  - Med "hushåll" avses partner, eller personer som är skrivna på samma adress.
- Hund som har ägts, förts eller personligen tränats av tjänstgörande domare eller domaraspirant under de senaste sex månaderna.
  - Med "personligen tränats" avses att domaren eller aspiranten anlitas för enskilda träningar av hunden. Hundar som deltagit i kurser eller träningsgrupper under de senaste sex månaderna för en domare eller aspirant kan delta på provet.

1.8 Lottning

När anmälningstiden har gått ut och en kontroll har gjorts att erforderliga uppgifter finns och är korrekta samt att anmälningsavgifterna är betalda, ska lottning göras så snart som möjligt.

Vid lottningen ska följande föreskrifter beaktas:

- Lottning ska ske utan hänsyn till ras eller avdelningstillhörighet och görs i SSRK Prov.
- En hund kan endast anmälas till en (1) start per klass för varje utannonserat jaktprov.
- Även inbördes startordning ska lottas oberoende av ras, kön eller avdelning.
- Vid lottning ska domare beredas plats för start med en (1) egen hund lika många gånger som domaren har tjänstgjort, oavsett arrangör, dock inte på funktionärsprov där man lottas in efter funktionärer.
- Markägare/jakträttsinnehavare, eller representant för markägare, som ställer mark till förfogande för prov, ska beredas plats, men en (1) egen hund på något annat prov i avdelningen dock inte på funktionärsprov där man lottas in efter funktionärer.
- De kommissarier och provledare/jaktledare, som har tjänstgjort inom avdelning/rasklubb ska, inom 12 månader från tjänstgöringstillfället, beredas plats vid prov med en (1) egen hund, hos den arrangör tjänstgöringen avser. Plats ska bereda lika många gånger man tjänstgjort, dock maximalt vid två (2) provtillfällen, dock inte på funktionärsprov där man lottas in efter funktionärer. Efter överenskommelse mellan avdelningar/rasklubb, kan kommissarier, provledare/ jaktledare dock undantas från lottning på prov i en annan avdelning än där tjänstgöringen har skett, men endast i avdelning/rasklubb med ett arrangerat prov.
- Funktionär kan undantas från lottningsreglerna enligt punkt 1.2 på funktionärsprov. Dessa funktionärer undantas från lottningsreglerna, med en (1) egen hund, lika många gånger som de tjänstgjort inom avdelningen, dock maximalt vid två (2) funktionärsprovtillfällen.
- Vid förlängd anmälningstid ska alltid de hundar som anmäls innan ordinarie tids utgång placeras först. Vid överanmälan sker därefter lottning bland hundar som har anmäls senare.
- Vid lottning i NKL prioriteras hundarna efter antal starter där ostartade hundar lottas först, vilket sker automatiskt i SSRK Prov. I ÖKL hamnar hundar med 0 till 1 start i lottningsgrupp 1, medan hundar i EKL som har 0 till 2 starter hamnar i lottningsgruppsgrupp 1. Övriga lottas in efter antalet starter. Antal starter räknas 12 månader bakåt från aktuell lottningsdag.
- Om det finns undantag från lottning ska detta anges i fritextfältet "Lottningskommentar" i SSRK Prov, då det också blir synligt i startlistan. Ange ALLTID vilken tjänstgöring som åberopas för undantag.

1.9 PM

När lottning till startplats och inbördes startordning har gjorts ska PM skrivas och läggas in i SSRK Prov. Då blir informationen visuell och tillgänglig för alla som har kommit med eller har lottats bort.

PM:et bör innehålla följande information:

- Arrangerande avdelning, namn på provet samt provdatum.
- Samlingstid.
- Vilken/vilka domare som tjänstgör och vilken klass respektive domare dömer. Arrangören har dock rätt att göra ändringar fram till provdagen utan återbetalningsskyldighet.
- Eventuell domaraspirant samt aspirantdomare.
- Eventuell domarelev samt elevdomare.
- Provledarens namn samt telefonnummer.
- Kommissaries namn samt telefonnummer.
- Telefonnummer till den som tar emot strykningar.
- Information om att återbetalning av anmälningsavgiften sker enligt gällande regler.
- Påminnelse om att startande tar med vaccinations- och exteriörbeskrivningsdokument.
- Att generellt fotoförbud råder på provplatsen och att tillstånd från provledning krävs.

En tydlig vägbeskrivning mejlas separat till varje startande eftersom information som kan identifiera gårdar och liknande inte ska läggas ut på internet.

Mejl skickas till den e-postadress som den startande har inlagt i SSRK Prov.

1.10 Startlista / katalog

När PM har skickats kan startlistan publiceras.

I de fall en katalog görs så bör den ha följande utseende och innehåll:

Första sidan:

- Arrangerande klubb och avdelning
- Provform
- Namn på provet
- Provdatum

Andra sidan:

- Vilka domare som dömer vilka klasser
- Eventuell domaraspirant samt aspirantdomare
- Eventuell domarelev samt elevdomare
- Provledarens namn samt telefonnummer
- Kommissariens namn samt telefonnummer
- Vilka eventuella priser som utdelas

Följande sidor:

- Hundar i katalognummerordning. Uppgifterna kommer i standardutförande från SSRK Prov.

1.11 Prislistan

Några dagar före provet kan prislistor skrivas ut från SSRK Prov. Det utskrivna originalet används under provet för att domaren ska kunna signera de satta priserna i respektive klass.

Kontrollera efter provet att hundens pris noteras rätt och att domaren skriver under varje hunds resultat.

Prislistan ska efter provet sändas till SSRK:s kansli för arkivering tillsammans med den rosa kopian på jaktprovskritiken.

1.12 Domare inbjudan och kontakt

Auktoriserade nordiska domare kan bjudas in efter samråd med SSRK/HS. Senast en (1) månad före provtillfället ska en anmälan göras till SSRK/ HS om man avser att använda en utländsk domare. Minst en (1) svensk domare ska alltid närvara vid varje prov. Alternativt ska en svensk domare godkänna provupplägget samt gå igenom detta med den nordiska domaren och bekräfta detta till retrieverjaktansvarig SSRK/HS. Den svenske domaren behöver inte vara kontrakterad för att döma på provet. Arrangören ansvarar för att ett exemplar av jaktprovsregler och anvisningar skickas till den inbjudna nordiska domaren i god tid före provtillfället.

Det är inte tillåtet för den svenske domarrepresentanten att föra hund på provet.

Ta kontakt med domare i samband med grundplaneringen av provsäsongen. Avdelningens jaktprovsskreterare eller av denne utsedd person svarar för detta.

Om domaren preliminärt tackar ja, ska en domarinbjudan enligt förlaga på hemsidan skickas till denne. Efter överenskommelse med domaren skickas en inbjudan med e-post, alternativt en skriftlig inbjudan och ett frankerat svarskuvert med post så att domaren kan bekräfta inbjudan.

Enligt de domaretiska reglerna ska domaren besvara den skriftliga inbjudan inom 14 dagar oavsett om svaret är ja eller nej.

Den skriftliga överenskommelsen ska inkludera:

- namn på provet
- provdatum
- färd sätt, bil, tåg eller flyg, vem som beställer vad
- kontaktperson
- kontonummer för betalning vid ersättning

Mall för överenskommelse finns på SSRKs hemsida.

Enligt avtal mellan SSRK och Jaktprovsdomarföreningen för stötande och appporterande hundar (JDF) ska förläggningen motsvara enkel hotellstandard, vilket innebär ett enkelrum med dusch och toalett i eller i anslutning till rummet. Det är olämpligt med förläggning hos provledare eller annan funktionär.

Om domaren, mot tungt vägande skäl, tvingas lämna återbud är det kutym att denne hjälper till att få fram ersättare.

När provplatsen är bestämd, gör en skiss över marken där ett förslag till provupplägg ritas in. Bifoga förslag på alternativt upplägg samt skriftlig förklaring till provuppläggen och skicka detta till domaren. Ta muntlig kontakt efter några dagar och diskutera förslagen.

Kom överens med domaren om tidpunkt för genomgång av provupplägget. Tänk på att denne ska ha möjlighet att i god tid och i dagsljus få en orientering i provterrängen. Informera domaren/domarna innan provet om exempelvis. vandringspriser eller andra priser ska delas ut.

1.13 Exteriörbeskrivning

Från och med den 1 juli 2003 ska en svenskägd retriever, ha genomgått en exteriör beskrivning eller erhållit pris (inklusive 0 pris/disqualified) på officiell utställning (SKK/JhK 2002-12-18). för att starta i elitklass på jaktprov.

Den exteriöra beskrivningen ska göras av en exteriördomare, som är auktoriserad på retriever. Hunden ska ha uppnått en ålder av nio månader.

Tid och plats för beskrivningen kan väljas av domaren i samråd med uppdragsgivaren, som kan vara en enskild hundägare, uppfödare, avdelning, sektion eller rasklubb.

Lämpliga tillfällen för exteriörbeskrivning kan vara i samband med jaktprov, träningsinternat och kurser, kennelträffar, working tests, eller i anslutning till en SSRK-utställning. Ersättning utgår i samråd med uppdragsgivaren.

Uppdragsgivaren använder ett särskilt formulär för exteriörbeskrivning som består av två likadana sidor. Formuläret finns på SSRKs hemsida. Efter genomförd beskrivning behåller hundägaren den ena kopian, som sedan ska uppvisas för jaktprovets kommissarie i samband med start i elitklass. Den andra kopian ska skickas till SSRKs kansli för arkivering.

1.14 ID-kontroll

Kontroll av ID-märkning kan ske genom stickprov, men det är önskvärt att samtliga hundar kontrolleras. Kontrollen bör göras efter genomförd prövning.

Arrangören ska se till att en skanner finns tillgänglig för de hundar som är chipmärkta.

1.15 Förtydligande angående dressyrhjälpmedel

I regelverkets § 12 anvisningar för hundförare står följande "Dressyrhjälpmedel som hunden kan förknippa med olust eller åga är inte tillåtna under provet" Observera att detta inte innefattar handikapphjälpmedel, till exempel en krycka, som föraren otvetydigt behöver för att kunna ta sig fram i provmarken. Fästhalsband ska tas av.

1.16 Återbetalning

Återbetalning sker vid bortlottning, vid uppvisande av intyg om sjukdom, skada eller löp, och till reserv eller hund med uppnådd merit som omöjliggör en start i den anmälda klassen och som avsäger sig sin plats senast två dagar före provet. Stryks hunden före anmälningstidens utgång är detta i sig inget skäl att återbetala anmälningsavgiften.

Anmälningsavgiften återbetalas enligt provreglerna. Avdelningen eller rasklubben har rätt att behålla en administrationsavgift, (för närvarande 40 kr), om betalningen har skett via en giroinbetalning.

Anmälningsavgiften för reserver som inte har accepterat en erbjuden plats, intill två dagar före den erbjudna provdagen, återbetalas inte.

Återbetalning i Nkl och Ekl. Normalt är att hundar med uppnådda meriter står tillbaka för hundar som saknar tillräckligt antal meriter i klassen.

Nybörjarklass:

Enligt jaktprovsreglerna kan en hund kvarstå i klassen under innevarande kalenderår, när den har erhållit ett förstapris. Om det finns plats på provet är en tidigare uppnådd merit inte skäl nog att återbetala anmälningsavgiften.

Elitklass:

Jaktprovsreglerna begränsar inte möjligheterna att starta i klassen för en hund som har uppnått sina meriter (3 st. förstapris). Om det finns plats på provet är uppnådda meriter inte skäl nog att återbetala anmälningsavgiften.

1.17 Särskilda prov

Från och med 2012-01-01 kan särskilda prov för retriever arrangeras av avdelningar i nybörjar-öppen- och elitklass och för rasklubbar i nybörjar- och öppenklass. Vid provet ska minst fem (5) hundar delta vid samma provtillfälle.

Med anledning av ovan gäller följande beträffande ansökan och genomförande av särskilt prov för retriever:

- Det är av naturliga skäl mycket viktigt att avdelningar och rasklubbar samråder vid planering av denna provverksamhet.
- Varje provtillfälle ska vara godkänt och publicerat i SSRK Prov senast två (2) veckor innan det aktuella provdatumet.
- Ett särskilt prov ska vara ett komplement till de ordinarie proven.
- Ett särskilt prov kan ordnas de veckor det inte finns något ordinarie prov i den klass provet avser och i samma geografiska område som avdelningen och rasklubben är verksam.
- Då de särskilda proven ska vara ett komplement till de ordinarie proven ska antalet startande hundar inte överstiga en (1) dags verksamhet.
- I övrigt gäller samma krav på administration och rapportering som vid ordinarie prov. (Se även jaktprovsregler för retriever B-prov.)
- Observera att en hund endast kan anmälas till en start per prov och klass.
- Ersättning till domare följer samma regelverk som vid ordinarie prov.

1.18 Ansvar och förhållningssätt

- Domarna ska försäkra sig om att apporteringen kan ske på ett säkert och så att hundarna inte utsätts för fara. Apportering ska därför inte ske i direkt anslutning till exempelvis en livligt trafikerad väg eller trafikerad järnväg, breda vattengravar eller svaga isar. Dock bör dock påpekas att varje ekipage startar på egen risk.
- Provledning och funktionärer ska betrakta sig som representanter för Svenska Spaniel och Retrieverklubben och bemöda sig om ett i alla avseenden korrekt uppträdande.
- **Det hör till god ton att man inte diskuterar domslut med tjänstgörande domare eller offentligt kritiserar bedömningen under pågående prov eller efter provet.**

2. Provupplägg

2.1 Provets allmänna upplägg

Jaktprovsreglerna ger gott om utrymme att variera provupplägget för att ge domaren bästa möjliga bedömningsunderlag.

Använd så många apporteringstillfällen som krävs för att få en säker uppfattning av hundens egenskaper. Antalet apporteringstillfällen kan med andra ord variera från hund till hund. Dock ska minsta antalet apporteringstillfällen enligt jaktprovsregler uppfyllas. I nybörjarklass bör minst åtta (8) apporteringstillfällen ges, varav minst tre på vatten och två av dessa på simdjupt och relativt öppet vatten. I öppenklass och elitklass bör minst tio (10) apporteringstillfällen erbjudas, varav minst tre på vatten och två av dessa på simdjupt vatten.

Man kan med fördel utse alternativa platser för markering, dirigerings- och sökarbete inom samma provområde och utnyttja möjligheten att variera provupplägget under dagens lopp, efter rådande väder och vindförhållanden samt markslitage.

Enligt jaktprovsregler har domaren rätt att ändra i provets upplägg. Om detta sker på provdagens morgon kan det innebära en onödig konfrontation med provledaren, som kanske redan har hunnit sätta in funktionärer i deras uppgifter. För att undvika omfattande sista-minuten-ändringar rekommenderas att domaren i god tid får ta del av det planerade provupplägget i form av en skiss, samt en beskrivning av terrängens beskaffenhet etc.

I provreglerna står att minst sex (6) skott ska avlossas per hund som fullföljer provet. Är det två hundar som går i "par" ska alltså minst tolv (12) skott avlossas under deras gemensamma provning, om de fullföljer provet. Det är mycket positivt, för bedömningen, om man kan utöka antal skott. Observera att skytten ska vara placerad så att markeringen faller inom skotthåll. Vid jakt med hagel ligger ett normalt skotthåll inom 35 meter. Vill man utöka avståndet ska skytten alltså "följa" med kastaren. Skottet ska dra till sig hundens uppmärksamhet och bösspipan ska riktas åt det håll där markeringen faller.

Viltet bör i möjligaste mån placeras i terrängen så att hunden i första hand kan lokaliseras det med hjälp av näsan. I alla klasser bör vattenarbetet förläggas till en plats där arbete i vattenvegetation ingår i varierande grad. Detta kan stöta på problem under vårproven, men bör absolut eftersträvas under höstproven. En stor trut eller mås ska till exempel inte ligga öppet på blankvatten.

Undvik långa, tidsödande transporter! Om terrängen ändå nödvändiggör långa transporter kan man variera riktningen: varannan gång avslutas provet med exempelvis vattenarbete, medan nästa hund/hundpar inleder med den uppgiften.

Undvik att två hundar arbetar samtidigt på förarkontrollerade uppgifter eller på en blandning av förarkontrollerade och självständiga uppgifter. Däremot kan två självständiga arbeten förekomma samtidigt.

Den goda retrievern klarar varierande jaktsituationer och kan växla mellan passivitet och aktivitet, samt mellan självständighet och följsamhet. Provet bör läggas upp så att hunden får möjlighet att visa dessa egenskaper.

2.2 Apporteringsobjekt, vilt och dummies

Vilt

”Provledaren ansvarar för att viltet, i de klasser där sådant används, är i sådant skick att det i största möjliga utsträckning motsvarar nyskjutet vilt.”

Ovanstående mening som är hämtad direkt från jaktprovsreglerna betyder att viltet alltid måste hanteras på ett genomtänkt sätt för att kvaliteten ska vara bra under alla förhållanden.

Fruset vilt ska alltid tinas hängande och luftigt för att bevara dess kvalitet. Att tina vilt i förpackningar eller plastsäckar är förkastligt eftersom fukt och eventuellt blod påskyndar förstörelseprocessen.

Tänk också på att förvara det vilt som används under provet på ett bra sätt. Använd gärna boxar med tätslutande lock. Allra bäst är om boxarna dessutom är isolerade.

Om viltet inte håller en förväntad och tillräcklig kvalitet har domaren rätt att ställa in provet. Det går inte att byta från vilt till dummies

Dummies.

De dummies som ska användas ska vara av standardstorlek, vikt cirka 400–500 gram, med en fyllning av spån, granulat eller liknande. De bör även ha använts vid något tillfälle så att de är invittrade.

Tänk särskilt på att hundars färgseende inte är som vårt. Hundar saknar färgseende för den röda färgen, vilket betyder att nyanser som innehåller den röda färgen uppfattas som gråtoner och syns mycket dåligt. Undvik därför dessa färger vid markeringsuppgifter. Det är bättre att använda en standardgrön dummy.

Ett lämpligt antal reservdummies ska finnas på plats då även dummies kan skadas av ett ovarsamt apportgrepp eller skadas på annat sätt.

I elitklass ska det framgå av jaktprovsprotokollet om dummy eller vilt har använts.

2.3 Nybörjarklass

I nybörjarklass ska man inte krångla till provupplägget. I denna klass startar unga och äldre orutinerade hundar med förare som inte alltid är så väl insatta i vad provet går ut på. Därför är det viktigt att domaren före start klargör vad denne vill se av hundens arbete.

Provet bör inledas med ett skott för en markering eller ett bomskott.

I denna klass prövas hundarna en och en. Dock ska hunden som avslutning på provet prövas i passivitet. Den ska då vara kopplad och placerad så att den kan se den markering som är ämnad för den aktiva hunden. Passivitetsövningen får inte bli provokativ men den ska även tjäna som underlag för prövningen av hundtolerans. Det bör finnas tillgång till en "dummyhund" i samband med ett eventuellt lunchavbrott och för den sista hundens passivitet, det vill säga en extra hund som inte ska starta på provet

I denna klass är det viktigt att hunden ges bästa möjliga förutsättningar att visa sitt självständiga sökarbete och sin markeringsförmåga. Enbart enkelmarkeringar ska användas. De får gärna landa lite dolt för att kunna bedöma hundens förmåga att minnas området. Sökområdet ska vara överskådligt så att domaren kan se upptagen och inlevereringen. Söket bör läggas så att domaren även kan döma hundens naturliga samarbetsvilja och att den kan hållas inom sökområdet.

2.4 Öppen klass

I öppen klass kan man på ett annat sätt utnyttja svårigheter i marken, till exempel terrängbyten, vegetationsförhållanden etc.

En skillnad jämfört med nybörjarklassen är att hundarna går i par. De ska dock inte arbeta samtidigt inom samma område. Vid planeringen av upplägget bör man därför tänka på att det blir en lagom avvägning mellan passivt och aktivt arbete för varje hund.

Söket ska läggas upp så att domaren kan bedöma hundarnas uthållighet och förmåga att lägga upp arbetet på ett systematiskt sätt. Det ideala är att det finns flera sökområden som kan användas.

Det maximala apporteringsavståndet är enligt regelverket cirka sjuttio (70) meter, men avstånden ska anpassas till rådande omständigheter. Detta innebär att om avståndet till andra sidan sjön eller till vassruggen är sjuttiofyra meter så kan det anses acceptabelt.

Ett terrängbyte ställer ofta högre krav på hundens förmåga än vad långa avstånd gör.

I denna klass ska också hundens stadga inför fallande vilt när den själv är i arbete prövas. Sträva efter att lösa detta på ett naturligt sätt till exempel genom att en markering kastas för parkamraten när den arbetande hunden levererar in vilt. Undvik onödig provokation, kasta inte viltet så att det hamnar precis framför tassarna på hunden

Det är mycket viktigt i denna klass är att svårighetsgraden inte drar iväg så att den liknar elitklassen, utan den ska hamna någonstans mitt emellan nybörjarklass och elitklass. Oaktat att de enskilda delarna i provet kan tyckas enkla är det provet som helhet som bestämmer svårighetsgraden.

2.5 Elitklass

I elitklass prövas hundarna på vilt eller dummies. I provupplägget måste hänsyn tas till att det är svårare för hunden att lokalisera en dummy, som avger betydligt mindre vittring än ett upptinat vilt. Av detta följer att man inte ska använda mark där vilt har använts tidigare under provet. Tänk också på att dummies kan sjunka ner djupt när de kastas i sank- eller mjuk mark. Det kan även hända att dummies trampas ner av hunden innan den har lyckats fånga upp vittringen om den är fel i vind. Lägg gärna ut flera dummies i samma område om denna risk verkar finnas.

I denna klass kan upplägget variera betydligt mer än i de lägre klasserna. Man kan till exempel genomföra provet som en walk up eller en drive eller en kombination av dessa båda och med flera domare. Domaren/domarna kan då pröva hundarna under en längre tid och under mer jaktlika former, men varje domare dömer "sina hundar" under hela provet. En domare ska aldrig ha fler än två hundar under bedömning åt gången. Om fler hundar än två per domare ingår i ett "släpp" ska de hundar som inte är under bedömning vara kopplade.

Oavsett vilket provupplägg som används måste det ge domarna underlag för att kunna bedöma samtliga egenskaper enligt § 9 i bestämmelserna.

I elitklassen ska hundarna ha möjlighet att visa sin effektivitet i mer krävande terräng än i de lägre klasserna.

3. Bedömningsanvisningar

3.1 Samarbetsvilja

En hund som kan påverkas med enkla medel ska premieras.

I nybörjarklass bedöms hundens vilja att samarbeta med sin förare under hela provet till exempel under förflyttning och vid skott, men även dess allmänna kontaktbarhet och hur lätt det är att få in hunden i ett anvisat område.

Observera att det inte ska ställas överdrivna krav på disciplin i denna klass. Premiera istället den naturliga följsamheten.

I öppen klass ska hunden vara följsam under förflyttning utan att föraren behöver påverka den alltför mycket.

I elitklass ska hunden följa sin förare utan tillsägelse eller uppmärksamhet från föraren. Förarens uppmärksamhet ska ligga på de förelagda uppgifterna och inte på hunden.

3.2 Sök

I alla klasser ska de hundar premieras som visar effektivitet och stor motivation i sitt sökarbete, med en positiv inställning till att vilja finna vilt eller dummies.

Vid bedömningen av hundens sökmönster bör hänsyn tas till att den mindre rutinerade NKL- hunden kan ha svårare att reda ut vind- och vittringsförhållanden.

Svårighetsgraden när det gäller terräng- och markförhållanden skiljer klasserna åt. Sökområdets storlek ska anpassas till rådande terräng. Vid praktisk jakt krävs alltid noggranna hundar, som i god kontakt med sin förare, använder sin näsa så att föraren kan lämna avsökta områden med vetskap om att det anvisade området är tomt.

Placera apporterna på ett sådant sätt att det krävs noggrannhet och näsa för att finna dem, istället för att utöka storleken på söknet. I nybörjarklass bör man inte överdriva terrängbyten men terrängen ska vara medelsvår.

I öppen klass ska hundarna inte söka samtidigt i samma område. Undvik växelvisa skick, det är bättre att hundarna får var sitt sökarbete på flera apporters så att domaren får ett så bra bedömningsunderlag som möjligt. Sträva efter att använda områden med varierande terräng/vegetation.

En variant är ett så kallat "gångsök". Det innebär att man promenerar igenom ett område och låter en hund jobba åt den ena sidan och den andra hunden åt det andra hållet.

I elitklassen bör man tänka på att när flera hundar arbetar tillsammans påverkar de varandra i positiv eller negativ riktning. Samtidigt arbete i ett begränsat område ska inte förekomma! Istället kan man till exempel låta hundarna jobba samtidigt åt två olika håll med två separata områden eller som ett "gångsök".

3.3 Fart

Farten ska anpassas till vittrings- och terrängförhållanden samt rådande vegetation.

3.4 Uthållighet

Uthållighet är ett mått på hundens ihärdighet att fullfölja sin förelagda uppgift och är förknippad med hundens motivation och koncentrationsförmåga.

3.5 Näsa

För att kunna bedöma hundens förmåga att utnyttja sin näsa på rätt sätt måste man vara medveten om att vittringsförhållandena varierar under dagen. Väder och vind kan skifta under dagens lopp, och för varje startande hund ökar graden av markpåverkan.

I nybörjarklass bör hänsyn tas till eventuell bristande erfarenhet.

I elitklassen ställs det högre krav på hundens näsa när dummies används.

3.6 Dirigerbarhet

I nybörjarklass handlar det inte om en specifik dirigeringsapport, utan domaren bedömer hur hunden kan föras åt ett visst anvisat håll med en eller flera utlagda apporter. Det går också att använda ett vilt inom sökområdet som har placerats lite avsides. Om viltet inte kommer in behöver dock inte påverka bedömningen av dirigerbarheten.

I öppen klass och elitklass är dirigerbarheten ett mått på hundens samarbetsvilja och dirigerbarhet. Skillnaden mellan klasserna är dels svårighetsgraden, dels kravet på utförandet.

I alla klasser ska kommando och signaler vara lågmälda och förekomma sparsamt. Observera att högljudd handling och ett överdrivet antal signaler och kommandon påverkar den slutliga prissättningen negativt.

En aktivitet från föraren ska följas av en relevant aktivitet hos hunden. Förarens oskicklighet ska inte belasta bedömningen av hundens egenskaper.

Om föraren använder hög röst, i korrigerande syfte, när hunden inte svarar upp på signalerna från pipan, alternativt måste upprepa signalen eller använder en överdrivet hög röst i samband med utskick är det att betrakta som högljudd handling.

3.7 Markeringsförmåga

I nybörjarklass ska enbart enkelmarkeringar användas, både på land och på vatten. I alla klasser måste hunden ha möjlighet att se eller höra viltet/dummyn falla.

För att hunden ska få bästa möjliga förutsättningar att vara uppmärksam på situationen i fråga är skyttens placering i förhållande till kastaren och bösspipans riktning mycket viktiga. Ett absolut krav är att bösspipan riktas åt det håll där markeringen faller. Vid vattenarbete kan skytten placeras i båten tillsammans med kastaren.

Vid hagelskytte ligger avståndet normalt inom 35 meter. Tänk på detta när skytten placeras vid markeringskast.

3.8 Skottreaktion

I nybörjarklass är det viktigt att vara uppmärksam på om den orutinerade hunden visar en negativ reaktion på skott.

Enligt en rekommendation från SKK bör skytten vara placerad på ett avstånd av cirka femton (15) meter från hunden. Avståndet kan dock kortas om hylsor med enbart tändhatt används.

Hagelbössa eller i undantagsfall gevär ska användas, men inte startpistol, apportkastare eller dylikt.

Den ammunition som är godkänd för användning på jaktprov är:

- laddade hagelpatroner
- hylsor med tändhatt
- 9 mm blank i instickspipa
- kaliber .22 blank av starkare typ i instickspipa

Observera att det kan finnas lokala föreskrifter angående licensplikt på instickspipor!

3.9 Stadga

I alla klasser ska hunden vara okopplad under hela provningen, med undantag för den avslutande passiviteten i nybörjarklass.

I alla klasser ska hunden förhålla sig lugn och tyst. Den förväntas vara stadig både på pass och under förflyttning. Om domaren upplever hunden som störande, till exempel genom gnäll, pip, kraftig hässjning, oro eller stark upphetsning ska detta påverka prisvalören på ett tydligt sätt.

Vi vill ha tysta hundar. Om det finns en notering i protokollet att domare har uppfattat ljud kan ett förstapris aldrig delas ut.

3.10 Apporteringslust

Lokaliserat vilt ska apporteras spontant och inlevereras snabbaste väg till föraren.

Hunden får absolut inte söka med vilt i munnen. Dubbelapportering eller viltbyte är ett fel, som dock måste bedömas efter situationen och hundens inleverering i övrigt.

En spontan och apporteringsvillig nybörjarklasshund som vid inleverering reflexmässigt råkar byta ett vilt bör inte belastas för hårt. I denna klass är det mycket viktigt att domaren har möjlighet att se de flesta upptagen, speciellt i sökarbetet.

3.11 Apportgrepp

Vid bedömning av greppets mjukhet och balans ska hänsyn tas till viltets kondition. Om det råder osäkerhet om hunden har skadat viltet eller om det kan ha skadats vid kast eller dylikt ska hunden frias.

En dummy som har hål från hundens tänder kan aldrig accepteras som ett korrekt grepp. Domaren ska alltid kontrollera dummies före provet samt efter varje apportering. Skadade dummies ska bytas ut!

Avlämningen ska ske villigt och säkert till förarens hand utan att föraren behöver flytta sig.

”Hunden ska komma till handen, det är inte handen som ska komma till hunden”. I nybörjarklass är attityden det viktigaste och viss hänsyn kan tas till säkerheten i avlämningen.

I öppen- och elitklass ska allt lämnas i hand.

3.12 Simteknik

Hunden ska ta sig fram i vatten och i vattenvegetation på ett effektivt sätt. I nybörjarklass kan man ha visst överseende med en orutinerad hund som på väg ut till viltet uppvisar ett plaskande simsätt.

3.13 Vattenglädje och arbetsvillighet i vatten

Hunden ska gå i vattnet utan att tveka, även utan direkt retning. Vid tveksamhet om hundens villighet att gå i vattnet kan man pröva hunden på en extra, dold eller halvt dold apport för att få ett säkrare bedömningsunderlag.

3.14 Hundtolerans

I nybörjarklass ska hunden i den avslutande passiviteten vara kopplad och placerad så att den kan följa den andra hundens arbete och eventuellt kunna avlösa denna utan att domaren behöver förklara vad som har hänt och vad hunden ska göra. Observera att det inte är tillåtet att vidröra, mata eller påverka hunden på något annat sätt för att distrahera den.

En lämplig placering är tre till fyra meter från den aktiva hunden. Den passiva hunden ska kunna fullgöra uppdraget om den aktiva hunden är oförmögen uppgiften. Det är viktigt att förarna förstår meningen med denna del av prövningen.

I öppen klass och i elitklass bedöms hundtoleransen under hela provet. Hundarna får inte påverkas av varandra så att deras arbete blir lidande. Varken ett dominant beteende eller en påvisbar undfallenhet är bra. Inte i någon klass bör hundarna utsättas för provocerande situationer.

4. Praktiskt jaktprov

Prövning under praktisk jakt kan göras för den hund som har erhållit minst två förstapriser i elitklass i Sverige. Prövningen ska ske under jakt där det är viktigt att skottintensitet och antalet fällda vilt ger ett rikt underlag så att domaren kan säkerställa hundens jaktliga kvaliteter, bland annat viltfinnarförmåga, koncentrationsförmåga och stresstålighet. En apportör ska kunna arbeta

tillsammans med andra hundar och därför ska minst två (2) och helst tre (3) hundar arbeta tillsammans under provet.

Vid praktisk jaktprov bedöms och protokollförs följande:

- Hundens uppträdande på pass avseende stadga i passivitet
- Allmän följsamhet samt dirigerbarhet
- Stadga för fallande vilt
- Markeringsförmåga
- Viltfinnarförmåga
- Arbetstempo
- Apportering av skadat och dött vilt
- Jaktlust och uthållighet på land och vatten under hela dagen
- Samarbete med andra hundar

Bra markeringsförmåga är mycket viktigt hos en retriever för att minimera risken att störa vilt i markerna. Idealiskt är att hunden, utan stöd av föraren, minns markeringen, går rakt till nedslagsplatsen och där med sina sinnen finner och slutligen apporterar det skjutna viltet. En bra viltfinnare ska inte behöva lita till sin förare för att finna fågeln.

Den ska emellertid vara lyhörd och svara på förarens signaler när så krävs. Hundar som visar viltfinnarförmåga och initiativ uppskattas mer än de hundar som måste dirigeras till viltet. Vanligen kräver en bra hund minst hjälp och får det svåra att se enkelt ut.

Det praktiska provet är jaktprovschampionatets viktigaste del, och samtidigt också kvalificerande för elitklass på A prov. Det ska därför bedömas med tyngdpunkt på en utmärkt viltfinnarförmåga och ett naturligt jaktligt uppträdande. Hunden ska vara uthållig och intensiv under hela arbetstiden samt tyst och lugn i passivitet under hela jakten.

Vederbörlig hänsyn måste alltid tas till jaktens krav och att SSRKs representanter oftast är inbjudna som gäster. De jaktetiska kraven är alltid överordnade bedömningen av hundarna.

Domaren får inte bära vapen under pågående jakt.

De praktiska proven arrangeras av SSRKs avdelningar och rasklubbar lika alla ordinarie prov.

Domartillsättningen görs i samråd med SSRKs jaktprovsekreterare eller av någon annan utsedd person. Ett speciellt protokoll som är avsett för klassen finns och ska användas.

Om antalet fällda vilt inte ger ett tillräckligt bedömningsunderlag ska deltagande hundar tilldelas KEP.

5. Antijaktgrupperingar

Då dessa gruppers egentliga syfte är att skapa uppmärksamhet kring sina aktioner, bör strategin vara "locket på".

- Gå inte ut med förhandsinformation om proven i lokala media.
- Lägg inte ut en vägbeskrivning på internet och skriv inte "jaktprov" på vägskyltarna.
- Kom ihåg att i alla sammanhang framhålla den lagstadgade nytta hundarna gör vid eftersök på skadat och skadeskjutet vilt samt deras betydelse för att hålla jaktetiken på en hög nivå.

- Utse någon i funktionärsstaben till ”diplomat”, någon som kan föra klubbens talan om något inträffar och som har förmågan att inte låta sig provoceras. Lika viktigt är det att kunna lugna eventuella upprörda känslor bland provdeltagare och åskådare.
- Ta bort eventuella vapen.
- Gör överhuvudtaget ingen stor sak av eventuella incidenter.

Försök att inte vara ensam vid konfrontation med sabotörerna, de uppträder vanligen minst två tillsammans.

Läs igenom Svenska Jägareförbundet handling ”Att hantera jaktsabotage”.

6. Allmänna anvisningar för SSRKs domare av B prov

Jaktprovsverksamhetens främsta mål är att under jägarmässiga former bedöma de deltagande hundarnas jaktegenskaper till ledning för avelsarbetet. Jaktproven är kvalitetsgaranterade av SSRK i så måtto att de arrangeras efter godkännande av och i enlighet med de regler och anvisningar som har utfärdats av SSRK.

I SSRKs jaktprovsregler för retrieverprov A och B finns regler för hur verksamheten ska genomföras och hur de olika aktörerna – startande, arrangörer och SSRK- samverkar. Här nedan anges de regler och rekommendationer som gäller för jaktprovsdomaren.

En domare måste vara väl insatt i SSRKs gällande jaktprovsregler, aktuella anvisningar och övriga överenskommelser från till exempel domarkonferenser för den eller de provformer som ska bedömas vid provtillfället.

6.1 Ansvar och förhållningssätt

Domaren ska betrakta sig som en representant för Svenska Spaniel och Retrieverklubben och bemöda sig om ett i alla avseenden korrekt uppträdande. Domaren ska granska och värdera de deltagande hundarna på ett vedertaget, förtroendegivande och övertygande sätt och verka för att en positiv stämning råder vid bedömningen.

Domaren har ensam ansvaret för provets slutliga upplägg. Även om andra funktionärer har bestämda uppgifter enligt givna instruktioner är domaren personligen ansvarig för ordningen och för att övriga funktionärer fullgör sina uppgifter på ett korrekt sätt. Innan bedömningen inleds ger domaren funktionärerna direktiv om sättet att bedöma de olika klasserna. Om det inte finns något särskilt skäl till ändring, ska bedömningen ske i den ordning som anges i katalogen. Provdeltagare som önskar ändra i turordningen för bedömningen får framföra detta till provledningen, men det är likväl domaren som fattar detta beslut. Eventuella ändringar ska meddelas provdeltagarna på lämpligt sätt.

Domaren ska inte färdas till provet med en person som har anmält en hund till det aktuella provet och inte heller övernatta före provet hos denne.

6.2 Anvisningar för bedömningen

Domarens uppgift vid ett prov är att under jägarmässiga former bedöma och ange kvaliteten på jaktegenskaperna hos de deltagande hundarna. Domaren ska vidare, där så krävs, avge ett muntligt och skriftligt utlåtande över de deltagande hundarna och motivera sin prissättning.

Vid ett jaktprov bedöms hundens jaktliga egenskaper med dess förtjänster och fel enligt gällande jaktprovsregler. Domaren tar endast hänsyn till hur hunden framstår och uppträder vid bedömningstillfället. Det primära syftet med all bedömning är att den ska tjäna aveln genom att värdera resultatet av avelsarbetet sådant det framgår av de deltagande hundarnas egenskaper och kvaliteter. Domaren uppgift är givetvis också att i sin bedömning tydliggöra sådana fel och brister som är tecken på en negativ utveckling av avelsarbetet.

Principen för bedömningen är att göra en sammanvägning av förtjänster och fel.

Vid bedömningen ska domaren därför väga en hunds förtjänster och fel mot varandra.

Domaren ska i första hand notera de förtjänster i egenskaper och kvalitet som hunden har och som svarar mot jaktprovsreglerna. En bedömning får inte bestå i ett ensidigt sökande efter fel och en uppräkningslista av dessa. En hund som inte har några väsentliga fel behöver av den anledningen inte nödvändigtvis vara ett gott avelsresultat om den trots sin "felfrihet" inte har några påtagliga förtjänster, det vill säga inte har de önskade egenskaperna eller kvaliteterna.

Den övergripande anvisningen ska vara att "varje avvikelse i egenskaper och kvaliteter från jaktprovsreglerna är fel och ska bedömas i förhållande till graden av avvikelse" och detta ska sammanvägas med hundens förtjänster.

Egenskapsbedömningen vilar på domarens kynologiska kunskap och fria skön och används i sammanvägningen av fel och förtjänster. Denna viktiga allmänna princip sätts ur spel endast när det i de officiella jaktprovsreglerna klart anges att ett fel är diskvalificerande, eller när det i jaktprovsreglerna anges att förekomsten av ett visst fel ska leda till att en viss kvalitetsprisvärde inte får överskridas. Diskvalificerande fel ska alltid medföra att hunden ges 0 pris och domaren ska tydligt ange förekomsten av sådana fel i kritiken. Det är alltså felaktigt att tilldela en hund med ett diskvalificerande fel någon annan kvalitetsvärde än 0 pris, även om det i övrigt är en utmärkt hund.

I jaktprovsregler finns ofta listor som visar hur allvarliga olika fel anses vara (till exempel "grava" fel), utöver en uppräkningslista av "diskvalificerande fel".

Finns det inte tydliga direktiv i de officiella jaktprovsreglerna, så gäller grundprincipen att fel och förtjänster vägs mot varandra. En automatisk låsning av fel till prisvärde gynnar inte en bedömning som fokuserar på hundarnas förtjänster. Man riskerar också att få en premierad hund med det minsta antalet fel, men som kanske inte alls är den värdefullaste ur egenskaps- och helhetssynvinkel.

Det är viktigt att framhålla att en domares "fria skön" aldrig ska tolkas som en rättighet att ersätta beslut som bygger på välgrundad kunskap med subjektivt tyckande.

6.3 Muntlig kritik

Domare uppmuntras att genomföra bedömningen så instruktivt och lärorikt som möjligt och alltid hålla så kallad öppen kritik. Domaren motiverar då sina domslut med en kortfattad muntlig kritik och talar om för provdeltagare och publik varför hundarna tilldelas sina olika priser.

Tilldelas en hund KEP eller 0 pris bör domaren alltid muntligen meddela provdeltagaren detta och också kortfattat motivera sin bedömning på ett sakligt och neutralt sätt. Domaren bör inte acceptera att beslutet diskuteras.

6.4 KEP (Kan Ej Prisbelönas)

Det är mycket väsentligt att domare är väl förtrogna med skillnaden mellan 0 pris och KEP och vet när dessa ska användas och hur det hela formellt hanteras.

KEP är antingen relaterat direkt till hunden eller omständigheter som beror på hundens förare.

För retriever gäller:

- Om antalet apporteringstillfällen inte ger ett tillräckligt bedömningsunderlag tilldelas omdömet KEP. Detta används vid A-prov och praktiska prov.
- En hund som måste avbryta provningen vid A-prov, B-prov eller ett praktiskt jaktprov på grund av skada tilldelas omdömet KEP.
- Om det uppdagas att föraren under provets gång använder otillåtna dressyrhjälpmedel eller metoder som strider mot SKKs eller SSRKs bestämmelser, tilldelas omdömet KEP.

Kommentar: Det bör noteras att KEP ska användas i undantagsfall och att det oftast är fullt möjligt att ge ett kvalitetspris till en hund med fel.

Vidare ska KEP inte heller ges "i stället för" 0 pris utan enbart i situationer där olika omständigheter omöjliggör en fullständig bedömning av hunden.

Orsaken till KEP ska alltid anges i domarkritiken.

När KEP tilldelats en hund pga. omständigheter som angår förarens uppträdande etc. ska provledning underrättas.